

Sygn. akt V KK 355/21

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 września 2021 r.
sprawy **M. B. H. (H.)**
skazanego z art. 183 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 9 kwietnia 2021 r., sygn. akt II Ka [...]
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w K.
z dnia 19 listopada 2020 r., sygn. akt II K [...]

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego M. B. H. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa;**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. F., Kancelaria Adwokacka w K., kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postaci sporządzenia i wniesienia kasacji.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 listopada 2020 r., sygn. akt II K [...], Sąd Rejonowy w K. uznał oskarżonego M. H. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 183 § 1 k.k., polegającego na tym, że w okresie od końca stycznia 2018 r. do 12 lutego

2018 r. w G. na ul. P., działając wspólnie i w porozumieniu z W. F., sprzedając W. F. spółkę I. Sp. z o.o. prowadzącą fikcyjną działalność i pełniąc w niej funkcję pełnomocnika, na terenie wynajmowanej hali magazynowej składował odpady w postaci: pozostałości lakierów, emulsji lakierów rozpuszczalnikowych i farb drukarskich, pozostałości po farbach, cieczy zawierających metale ciężkie, substancji służących jako przyspieszacze polimeryzacji, substancji służących jako rozcieńczalniki i dodatki utwardzające, substancji służących do produkcji związków zapachowych, perfum, kosmetyków, rozpuszczalników wykorzystywanych w syntezie chemicznej organicznej, rozpuszczalników lakierów, farb, żywic, zmieszanych substancji owadobójczych lub ropopochodnych, specjalnych odczynników odpadowych wykorzystywanych w nanotechnologii oraz preparatów stosowanych jako modyfikatory katalizatorów, wbrew przepisom, bez stosownych decyzji i w warunkach mogących powodować zagrożenie życia lub zdrowia człowieka, a także mogących spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi, za co wymierzył oskarżonemu karę jednego roku pozbawienia wolności oraz orzekł od oskarżonego na rzecz na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nawiązkę w wysokości 10.000 zł.

Po rozpoznaniu apelacji oskarżonego oraz jego obrońcy Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2021 r., sygn. akt II Ka [...], utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu I instancji.

Kasację od wskazanego wyżej wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego, zaskarżając orzeczenie Sądu II instancji w całości i zarzucając:

„1.rażące naruszenia prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie:

a) art. 452 § 2 pkt 2 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 452 § 3 k.p.k. przez oddalenie wniosku dowodowego oskarżonego o zwrócenie się do policji o ustalenie danych świadka - właściciela bazy parkingu znajdującego się w sąsiedztwie hali magazynu, która była wynajmowana przez oskarżonego F. oraz oddalenie wniosku dowodowego oskarżonego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań tego świadka, podczas gdy: okoliczność, która ma być udowodniona, w granicach rozpoznania sprawy przez Sąd odwoławczy, ma istotne

znaczenie dla ustalenia, czy został popełniony czyn zabroniony przez oskarżonego M. H., czy stanowi on przestępstwo i jakie, szczególnie w świetle faktu i zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego - zeznań świadków H. D. i M. S., które zeznały, że na początku stycznia 2018 roku w godzinach rannych widziały jak drzwi od hali wynajmowanej przez spółkę I. pozostawiono częściowo uchylone, o czym zawiadomiły P. K. (k. 733v, 744 v). Dowód z zeznań świadka właściciela hali parkingowej znajdującej się w sąsiedztwie wynajmowanej hali, który zeznawałby na podstawie własnych spostrzeżeń i obserwacji hali magazynowej, osób które pojawiały się w jej otoczeniu jeszcze przed końcem stycznia 2018 roku ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, może stanowić dowód tego, że ujawnione później w hali odpady zostały pozostawione bez wiedzy i zgody oskarżonego H. jeszcze przed końcem stycznia 2018 roku, skoro brak obiektywnych dowodów (a nie są nimi wyjaśnienia W. F.), że W. F. nie pojawił się w hali wcześniej niż pod koniec stycznia 2018 roku. Ujawnione zatem okoliczności mogłyby mieć istotny wpływ na ekskulpację od winy i zachowań oskarżonego M. H.. Nadto zeznania te mogłyby mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy przez dokonanie ustaleń, kto przywiózł niebezpieczne odpady, kiedy, jaka była rola oskarżonych w tym procederze, czy, a jeśli tak, który z oskarżonych dopuścił do popełnienia czynu określonego w art. 183 § 1 k.k., czy, a jeśli tak który z oskarżonych i od kiedy był posiadaczami odpadów, czy oskarżony M. H. mógł być posiadaczem odpadów,

b) art. 452 § 2 pkt 2 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. w zw. z art. 452 § 3 k.p.k. przez oddalenie wniosku dowodowego oskarżonego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka B. S. (zam. K., ul. Z.), podczas gdy: okoliczność, która ma być udowodniona, w granicach rozpoznania sprawy przez Sąd odwoławczy, ma istotne znaczenie dla ustalenia, czy został popełniony czyn zabroniony przez oskarżonego M. H., czy stanowi on przestępstwo i jakie, nadto celem ustalenia jaka była rola każdego z oskarżonych w tym procederze, czy oskarżony W. F. przygotowywał się do tego procederu, szczególnie w świetle faktu, że wcześniej przepisał mieszkanie na córkę, czy oskarżony W. F. zniszczył istotne dokumenty spółki w lutym 2018 roku, które wyrzucił do śmietnika koło bloku mieszkalnego, czy oskarżony F. dysponował wcześniej kluczami do hali, od kiedy

był posiadaczem niebezpiecznych odpadów. Ujawnione zatem okoliczności mogłyby mieć istotny wpływ na ekskulpację winy i zachowań oskarżonego M. H..

c) art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. przez nierozważnie w pełni zarzutu apelacyjnego (art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k.) i rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości za niekorzyść oskarżonego tj. wbrew procesowej zasadzie wskazanej w tym przepisie,

2. rażące naruszenie prawa materialnego, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku art. 183 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku (Dz. U. poz. 1579) - przez zastosowanie przepisów ustawy obowiązującej poprzednio, pomimo iż: w czasie orzekania obowiązywała ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, a Sądy obu Instancji, w tym Sąd w instancji odwoławczej -kontrolnej, nie zastosowały art. 4 § 1 k.k. i nie rozważyły okoliczności, która ustawa jest względniejsza dla sprawcy."

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w K. i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w K. wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, pozwalającym na jej oddalenie na posiedzeniu wyznaczonym w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 523 § 1 k.p.k. strona może skutecznie zaskarżyć kasacją prawomocny wyrok Sądu odwoławczego z powodu zaistnienia jednej z bezwzględnych przyczyn odwoławczych z art. 439 k.p.k. albo innego rażącego naruszenia prawa, jeśli owo naruszenie mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. O wpływie "rażącego naruszenia prawa" na treść zaskarżonego orzeczenia, w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k., można natomiast mówić jedynie wówczas, gdy jest możliwe wykazanie, że kwestionowane rozstrzygnięcie byłoby w zasadniczy sposób odmienne od tego, które w sprawie zostało wydane. Do

skutecznego wywiedzenia kasacji nie wystarczy zatem samo podniesienie zarzutu naruszenia konkretnego przepisu, ale trzeba w drodze umotywowanego wywodu wykazać, że w realiach konkretnej sprawy, w wyniku wadliwych decyzji sądu, rzeczywiście doszło do naruszenia, w stopniu rażącym, określonego przepisu, a sąd miał obowiązek postąpić inaczej, co w konsekwencji mogłoby doprowadzić do wydania innego rozstrzygnięcia niż zaskarżone (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2021 r., sygn. akt IV KK 541/20).

W przedmiotowej sprawie autorka kasacji nie wskazała na żadne rażące uchybienie Sądu odwoławczego w zakresie norm prawa materialnego czy procesowego, które winno skutkować uchyleniem zaskarżonego orzeczenia i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania. Co więcej zarzuty kasacji były nie tylko niezasadne, ale wręcz oczywiście bezzasadne. Bezapelacyjnie nietrafnymi okazały się pierwsze dwa zarzuty kontestujące prawidłowość rozstrzygnięć Sądu II instancji o oddaleniu wniosków dowodowych obrońcy oskarżonego dotyczących zwrócenia się do Policji o ustalenie danych świadka - właściciela bazy parkingu znajdującego się w sąsiedztwie hali magazynu, która była wynajmowana przez oskarżonego F., dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z zeznań tego świadka oraz o oddaleniu wniosku dowodowego oskarżonego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka B. S.. W ocenie skarżącej, Sąd ad quem oddalając wskazane wyżej wnioski dowodowe dopuścił się obrazy art. 452 § 2 pkt 2 k.p.k. i art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. w zw. z art. 452 § 3 k.p.k. Argumentacja skarżącego nie zasługuje jednak na aprobatę. Wskazać przy tym należy, że podstawy oddalenia wniosku dowodowego zawiera przepis art. 170 k.p.k., który jako przepis ogólny ma zastosowanie także w postępowaniu odwoławczym. Natomiast art. 452 § 2 k.p.k. stanowi dodatkową podstawę oddalenia wniosku dowodowego odnoszącą się tylko do postępowania odwoławczego. Stanowi więc uzupełnienie podstaw oddalenia wniosku dowodowego wskazanych w art. 170 § 1 k.p.k. (zob. D. Świecki, Komentarz do zmian w k.p.k. wprowadzonych ustawą z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 437) Część I. - art. 452 k.p.k., s. 535, Warszawa, 2016).

W analizowanej sprawie wniosek dowodowy o zwrócenie się do Policji o ustalenie danych świadka - właściciela bazy parkingu znajdującego się w sąsiedztwie hali magazynu, która była wynajmowana przez oskarżonego F. oraz o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań tego świadka został złożony w toku rozprawy odwoławczej (k. 892v). Z treści wyjaśnień oskarżonego M. H. wynika, że o ww. świadku oskarżony „zeznał już przed sądem rejonowym”, ale nie był w stanie „pojechać i ustalić tego świadka”. Uwzględniając zatem powyższe okoliczności Sąd odwoławczy na podstawie art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. i art. 452 § 2 pkt 2 oddalił ww. wniosek dowodowy uznając, że wniosek ten mógł zostać złożony przed Sadem I instancji i zmierza on do przedłużenia postępowania. Rozstrzygnięcie Sądu II instancji zostało należycie umotywowane i znalazło poparcie w obowiązujących przepisach. Podobnie, oczywiście nietrafnie autorka kasacji kontestuje prawidłowość decyzji Sądu II instancji odnośnie do oddalenia wniosku dowodowego o przesłuchanie świadka B. S.. W tych zakresie odnotować wypada, że po pierwsze podstawę rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego stanowił wyłącznie art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k., a nie – jak sugeruje skarżąca – również art. 452 § 2 pkt 2 k.p.k. Po drugie należy zauważyć, że Sąd odwoławczy uzasadnił właściwie negatywne rozstrzygnięcie w przedmiocie ww. wniosku. Wskazał bowiem, że okoliczności, na które miałyby zeznawać zawnioskowana świadek nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, a wniosek zmierza jedynie do przedłużenia postępowania. Decyzja Sądu ad quem została zatem słusznie umotywowana i oparta na właściwych przepisach proceduralnych, co czyni zarzut kasacyjny całkowicie nieuzasadnionym.

Niezasługującym na uwzględnienie okazał się także zarzut 3 kasacji. Niesłusznie bowiem autorka kasacji zarzuciła Sądowi odwoławczemu obrazę art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nierozważnie w pełni zarzutu apelacyjnego (art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k.) i rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości za niekorzyść oskarżonego. Deprecjonując słuszność ww. zarzutu wspomnieć trzeba, że Sąd odwoławczy rozstrzygnął podniesione w apelacji oskarżonego i jego obrońcy zarzuty, uznał je za niezasadne, a motywy swojej decyzji przedstawił na str. 3-4 uzasadnienia. Sąd Okręgowy w K. wskazał, że ustalenia dotyczące winy oskarżonego poprzedzone

zostały wnikliwą analizą zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, dokonaną z uwzględnieniem zasady swobodnej oceny dowodów. Uznał, że Sąd Rejonowy trafnie przyjął za podstawę ustaleń faktycznych w sprawie wyjaśnienia współoskarżonego W. F. i zeznania świadka P. K.. Sąd II instancji wskazał wreszcie, że wbrew stanowisku obrony w sprawie nie pozostały niedające się usunąć wątpliwości, które winny zostać rozstrzygnięte na korzyść oskarżonego - w oparciu o dyspozycję art. 5 § 2 k.p.k., a Sąd meriti wyeliminował wszystkie występujące w sprawie wątpliwości, dokonując oceny całokształtu zgromadzonych w sprawie dowodów z uwzględnieniem dyrektywy z art. 7 k.p.k.

Wreszcie, jako całkowicie chybiony ocenić należało także zarzut 4 kasacji, sygnalizujący dopuszczenie się przez Sąd odwoławczy rażącego naruszenia prawa materialnego, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 183 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1579) - przez zastosowanie przepisów ustawy obowiązującej poprzednio, pomimo że w czasie orzekania obowiązywała ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa. W ocenie skarżącej Sąd odwoławczy uchybił wskazanym wyżej przepisom prawa materialnego, gdyż nie zastosował art. 4 § 1 k.k. i nie rozważył okoliczności, która ustawa jest względniejsza dla sprawcy. W kontekście ww. zarzutu podkreślić należy, że w realiach niniejszej sprawy zarzut obrazy prawa materialnego - art. 183 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.- jawi się jako oczywiście niezasadny już z tego względu, że Sąd ad quem tych przepisów nie stosował, a w konsekwencji nie mógł ich „obrazić”. Adresatem zarzutu w takim kształcie, jaki przybrał w kasacji, mógłby być Sąd I instancji, a nie Sąd ad quem, który dokonywał instancyjnej kontroli orzeczenia Sądu Rejonowego w K. i który to orzeczenie utrzymał w mocy.

Zaprezentowana wyżej argumentacja pozwala w efekcie na uznanie zarzutów kasacji za oczywiście nieskuteczne. Sąd Okręgowy w K. dokonał wnikliwej i prawidłowej kontroli instancyjnej orzeczenia Sądu I instancji. Próżno doszukać się w niej sygnalizowanych przez skarżącą uchybień, powodujących konieczność jej ponowienia. Sąd ad quem odniósł się rzeczowo do wszystkich podniesionych w apelacjach zarzutów i uzasadnił je w sposób wystarczający,

spełniający wymogi z art. 457 § 3 k.p.k. Z tych wszystkich powodów kasacja obrońcy skazanego okazała się oczywiście bezzasadna i podlegała oddaleniu.

Sytuacja materialna M. H. przemawiała za zwolnieniem go, na podstawie art. 624 k.p.k., od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

O wynagrodzeniu dla obrońcy skazanego - adw. A. F. - za sporządzenie i wniesienie kasacji Sąd Najwyższy rozstrzygnął w oparciu o § 17 ust. 3 pkt 1 w zw. z § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2019.18 j.t.).